

ושוב הדר למידרש מקראות קהלת האמורים בענין הזקנה.

כתיב "וסגרו דלתים בשוק, בשפל קול הטחנה, ויקום לקול הצפור, וישחו כל בנות השיר".

"וסגרו דלתים בשוק" — אלו נקביו של אדם שנסגרים "בשפל קול הטחנה" — בשביל הקוקרקבן ששוב אינו טוחן את האוכל כראוי.

"ויקום לקול הצפור" — שכשהאדם זקן, אפילו צפור בציוצה מנערתו משנתו.

"וישחו כל בנות השיר" — שאפילו קול שרים ושרות, דומות עליו כשוחה [כשיחה] בעלמא. משום שאזני הזקנים כבדות.

ואף ברזילי הגלעדי אמר לדוד: "בן שמנים שנה אנכי היום, האדע בין טוב לרע?" מכאן שדעותן [דעותיהן] של זקנים משתנות.

ועוד קאמר ליה לדוד: "אם יטעם עבדך את אשר אוכל ואת אשר אשתה" ? מכאן ששפתותיהן של זקנים מתרפטות [מתבקעות].

ועוד קאמר: "אם אשמע עוד בקול שרים ושרות" ? מכאן שאזניהן של זקנים מתכבדות, ומתקלקלת שמיעתן.

אמר רב: ברזילי הגלעדי, שקרא [שקרון] הוה. לפי שאין הזקנה סיבה לכך שלא יוכל לטעום מאכל ומשתה. דהא החיא אמתא דהויא בי רבי, דהיתה בת תשעין ותרתיין שנין, והות טעמא קידרא.

ואף מנעלים אין לו, אין הוא במדרגת אדם כלל. ודחפיר וקביר [מת הקבור בארץ] טב מיניה.

אמר ליה רבי יהושע בן קרחה: גוזא גוזא [סריס סריס], תלת מיילי אמרת לי. ותלת מיילי אשיב לך, ושמת.

הדרת פנים — זה זקן.

שמחת לב — זו אשה.

נחלת ה' — אלו בנים. כדכתיב "הנה נחלת ה' בנים, שכר פרי הבטן".

ברוך המקום שסירסך, שעל ידי כך מנעך מכולם.

אמר ליה הצדוקי: אתה קרחא [הקרח], מצווינא [לשון מריבה] ? האם במריבה באת עמדי ?

אמר ליה רבי יהושע בן קרחה: האם אתה עיקרא שליפא [סריס] באת להקניטני ולומר לי תוכחה ?

אמר ליה רבי לרבי שמעון בן חלפתא: מפני מה לא הקבלנו פניך ברגל, כדרך שהקבילו אבותי את אבותיך ? ומשום ענוה הפך רבי את לשונו. ונתכוין לשאול, מפני מה לא הקבלת אתה את פני ברגל.

אמר ליה רבי שמעון בן חלפתא: פלעים שהיו קטנים, נעשו גבוהים. קרובים נעשו רחוקים. שזקנתי ואין בי כח לבוא אצלך. ומקום שהיה נחשב אצלי לקרוב, נדמה לי עתה כרחוק. ומשתים רגלים שהייתי מהלך בהן, נעשו שלש רגליים. שצריך אני משענת בנוסף על שתי רגלי. ומשים שלום בבית [אבר התשמיש] בטל מכוחו.